

jim ovsem močno zapleveljeve nekoliko let za posejatev zelene klaje porabiti. Iz semena ga je težko ločiti in tedaj kaže tako zrnje ne za posejatev porabiti, ampak rajši živini položiti.

Zoper stanoge ali tripe.

V kletih se mnogokrat stanoge v silnem številu pokažejo. Dobre pokončevavke teh ostudnih mrčesov so se skazale krote krastovice. Če se jih par v klet spravi, kmalo vse stanoge polove.

Dopisi.

Iz Maribora. († Narodni oficir.) Blago srce mladega narodnjaka, izročili smo nedavno na ljubljanskem pokopališču pri svetem Krištofu materi zemlji. Po dolgotrajnej, mučnej bolezni ngasnul je v ljubljanskej bolnici vsem tukajšnjim narodnjakom in čitalničarjem dobro znani c. k. lajtnant 47. pešpolka, Janko Fritze. — Porojen od siromašnih roditeljev na Velčah blizu Ljubljane 27. decembra 1858. leta šolal se je prominoli skrajema na narodnej šoli pri D. M. v Polji. Bistrega dečka spravili so potem v Ljubljano, kder je dovršil normalko, ter štiri real-kine razrede. Jako nadarjen izvrsten in duhovit mladenič bil je vsako leto prvi odlikovanec. Toda borenje za vsakedanji kruh, — kajti s poučevanjem ljudske dece moral si je služiti hrano, a še več strankarsko postopanje nekaterih profesorjev, mu veselje do daljnih studij — ogreni, ter vpiše se prostovoljno v vojake. Dovršivši v 4 letih kadetno pripravnico, stranom v Zagrebu, stranom v Tridentu, prehije izvrstnim vspehom stroge izpite, je imenovan častniški namestnik, a leto kasneje lajtnant. Ali samo polu leta nosil je zlati porté péc. Pri težavnih, umornih manevrih po goratih Tirolah nakopal si je bil hudo bolezen na prsih. Šel je v gradsko bolnico lečit se, a o božiči napoti se domov v Velče, iskati si zdravja. Ker mu je pa prihajalo dan na dan huje, odveli so ga pred mesecem dni v ljubljansko bolnico, kder mu je nemila smrt 11. m. m. prekinila življenja nit, ne še 24 let staremu. Z vsem vojaškim dostojanstvom pokopali so umrlega 13. m. m. Šestorica konj vlekla je z vojaškimi emblemami okinčano krsto, na katero so mu djali prijatelji vencev; trije odlikovali so se s krasnimi trakovi in napisi, mej temi čitalnični s trobojnico našo. Polk, v katerem je služil prominoli zastopali so trije iz Maribora došli častniki, isto tako je mariborska čitalnica poslala zastopnika, a več častnikov raznih branš, ter dokaj družega občinstva provedlo ga je do kraja tihega miru. V zadnje zasvirala mu je tu godba vojaška, nad mladim grobom gromele so puške pokojniku v zadnji pozdrav. Od zibeke tako rekoč, do groba bil je umrli zvest sin materi Slavi. Zagriženi učitelji, tako v civilnem, kot kasneje v vojaškem življenju pikali so ga „Slovenec“ — imeli

ga kot tacega opisanega v svojih beležkih, kot bi to, Bog zna, kako zlodejstvo bilo. Marsikatero moral je požreti radi tega, marsikako grenko čuti, toda kljub temu nazivljaj se je javno in ponosno Slovenecem, naročal si sam raznih domačih novin in kajig, ali izposojal si jih pri prijateljih, ter po moči podpiral narodna podjetja. Čitalnici naše bil je ud. Zbog prijaznosti in ljubeznjivosti njegove čislali smo ga vsi, ter ljubili ga zaradi resnega vedenja in ponosa. Kako je ranjki ljubil rodni svoj jezik, svedoči ta-le slučaj: ko mu je v Tridentu ležal polk, srečal je nekdam gospo, slovenski govorečo s spremljevalcem. „Za njima je stopil“, ko je čul sladke glase. Nekdam bil je v krčmi v navedenem mestu mej drugovi. Pri nasprotni mizi sedela sta neznana mu gospoda uradnika in pisatelja B. in K. „Po konci sem planil“, tako piše, „kakor jelen, ko začujem milo naščino; skočil sem k njima, ter viknil: Na zdravje gospoda! Bog Vaju živi! I jaz sem Slovenec! — Pustil sem drugove, prišel k njima, ter v njiju družčini preživel lep, srečen, vesel večer. Zdaj pa smo si pobratimi.“ — In to blago dušo domorodno odvela nam je smrt. Sladko spavaj, pobratime Janko! Večen Ti spomin! Ne lavor, ne rezan kamen, ne bode ti značil tihega pokoja kraj! Le v narodnih novinah stavi Ti s temi vrsticami skromen spomenik veren pobratim.

Harambaša.

Od Savinje. (Savinjski sokol.) Od vseh krajev slovenske zemlje dohajajo vesele novice, moramo toraj od naše Savinje eno razglasiti, od koje upamo, da bo vsakemu po volji, če ni ravno nemčur. Nemčurji pa hvala Bogu uže davno iz naše doline šila in kopita pobirajo, čeravno nam hočejo uže tudi tukaj v vsako kočo in gorsko kolibo zveličavno švabščino vrinoti. Le tu pa tam še kak revež čisto osamljen tiči, pa kar ne zmezi se ne, ker ve, da bi drugače kmalu izvedel, kje da poper raste. Te ugodne razmere pa so puzročila mnoga narodna društva, kojih je malo kje toliko, kakor ravno v naši dolini. Ali ta društva so le bolj lokalna, in davno se je uže čutila potreba tacega društva, koje bi čez celo dolino vpljivati zamoglo. Vrli Mozirjani so tudi v tej zadevi pravo iztuhali, tako, da bi boljša kar biti ne mogla. Sklenili so namreč vstanoviti v Mozirji telovadno društvo. „Savinjski sokol“, za celo savinjsko dolino. Ta sklep pa ni samo sklep ostal, kajti pravila so bila hitro skovana, predložena, potrjena, prostori so oskrbljeni, in „Sokol“ je že tu, samo letati še ne more, ker mu manjka — perja. Vendar upamo z vso gotovostjo, da mu bode tudi perje kmalu vrastlo, in da bode potem veličastno krožil nad krasno našo dolino, tako, da bode s ponosom vsak Savinjecan v njega zrl. Vkljub temu pa to društvo vendar še marsikomu noče prav iti v glavo. Posebno naši „starine“ se čudijo, da je tako narobe svet. „Kaj se je treba fantom po tistih šrangah prepregati, saj se pri

delu zadosti utrudijo, močni so pa tudi zadosti, modrujejo oni. Vso čast našim očakom, ali v tem obziru se pa vendar le motijo. Da bi naš rod slab in mehkužen bil, to si vendar nobeden ne bo upal trditi, in ko bi vedeli tisti „Črni klanci“ in sivi zidovi razpadlih gradov govoriti, povedali bi, kako so videli nekdanj tisoče in tisoče Turčinov pod slovenskimi pestmi črne svoje duše izdihati. — Težavno delo pa človeku tudi moči jemlje, dostikrat mu celo spači postavo, in treba je toraj, si svoje teló zdravo, čvrsto ohraniti, ga tako utrditi, da mu ne delo ne bolezen škodovala ne bo. To pa stori ravno telovadba. Mimo tega pa se bodo naši fantje, koji se mnogokrat na žalosten način ob nedeljah, večer z „paklesti“ za vogli pozdravljajo, vadili društvenega življenja, učili se bodo spoznavati, da je le v združenosti moč in blagostanje in opuščali bodo vse napake, koje jim nečast delajo. Tako bode združil, „Savinjski sokol“ krđolo navdušenih, čvrstih ljudi pod svojo zastavo, in prepričani smo, da potem naši starine ne bodo več majali z glavo, ampak da jih bodo ponosni izdelanim nemčurjem kazali rekoč: „Glejte, to je naša kri.“ Kedar pa bode kje kaka narodna veselica, bode tudi „Savinjski sokol“ vsikdar zraven, ker njegova načela bodo vselej, potegovati se ga čast in slavo naše slovenske domovine. Vrli rodoljubi savinjske doline pa so najljubnejše vabljeni, za to skrbeti, da bode društvo v številu in tudi gnotnem obziru napredovalo, kajti le tedaj bode zamoglo svoj poklic tako izvrševati, kakor se pričakuje.

Iz št. Iija pri Velenji. (Slovo.) Neizrečeno nas je vžalila novica, kojoj smo čitali v „Slov. Gosp.“, češ, da so nam odvzeti naš ljubeznjivi dušni pastir, prečastiti gospod dekan Franz Trafenik, ter prestavljeni v nam bližnje Skale. Izrekamo Jim torej užaljenih src s temi priprostimi vrsticami našo najgorkejšo zahvalo za ves trud, skrb in gorečnost, s kojoj so 7 jako slabih let pastirovali št. Iijskim ovčicam. Odišlega č. g. dekana pa prosimo, naj se spominjajo nas v svojih molitvah in daritvah, saj v naših srcih ostanejo v blagem spominu tudi še pri naših potomcih, posebno pa žalujejo siromaki, kojim so bili najskrbnejši oča. Bog Jih ohrani še mnoga leta v veselje svojih faranov. Št. Iijčani.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Vendar enkrat dobijo Slovenci drobtinico enakopravnosti s papirja v djanško priznavanje: minister Pražak je zaukazal slovenske vloge brez izjeme sprejemati pri vseh sodnijah na Kranjskem, spodnjem Štajerskem v okrogu celjske okrožne sodnije pa na Koroškem, kder so Slovenci. Hvala Bogu in vrlim poslancem; sedaj bodo le slovensčine dobro zmožni sodniki pri nas! — V državnem zboru obravnavajo novo colninsko postavo; naučni odsek je sprejel dr. Kviča-

lovo resolucijo: Ljubljana dobi slovensko gimnazijo, drugod se ima slovenščina upeljati kot učni jezik, v kolikor dopuščajo uže natisnene knjige, na učiteljskih se ima bolje gledati na slovenščino. — Vojno ministerstvo namerava vojaštvo predruđaćiti, namesto sedanjih dvojnih 80 regimentov pešcev, bi naj bilo 130 pešpolkov, vsak 3 bataljone močan, dva regimenta vkup bi imela 1 rezervni bataljon in vrhu tega bi še dobil vsak regiment 1 „mobilni“ (prestavljalni) bataljon, ki bi pod puško moral, kedar bi trebalo kakšno deželo zasesti ali vstašev iti mirit. — Na Českem so delavci, kateri premog kopljejo, slabo plučani, morajo celo po nedeljah delati. To jim je bilo preveč in so hipoma ustavili vse delo. Sedaj jih mirijo in celo vojakov je trebalo tje poslati, ker se je neredov bilo bati. — Šlezki deželni predsednik liberalcec Summer je umrl in na njegovo mesto pride vrl Poljak plem. Saleski. — Ogerski minister skupnih financ Szlavy je poslovauje sam rad položil. On je v Bosno in Hercegovino pošiljal veliko magjarskih uradnikov, inženirjev itd. sploh podpiral magjarsko politiko in toraj mnogo zakrivil vstajo. Naposled se je z vojaškim poveljništvom sprl in popustil ministerski stol. Dobro, da je odšel. — Hrvatski sabor je sklenol, da ima Reka vselej pri Hrvatskeji ostati. Magjari so radi tega silno hudi.

Vnanje države. Ruskega carja bodo meseca augusta v slavnej Moskvi slovesno kronali. Priprave delajo se velikanske. Proti Nemčiji sklenoli so ruski ministri mesta Varšavo in Kovno spremeriti v močne trdnjave. — Bolgarski knez potuje po Evropi; obiskal je najprvije našega cesarja. — Turški sultan pošilja vedno več vojske v Tripol; pravijo tudi, da boče Egipt zasesti in tamošnjega vice-kralja odstaviti; Angleži in Francozi pa tudi prežijo na ovo deželo in tako mislijo nekateri politikarji, da pride ondi do krvi prelivanja. — Močno osupnilo je svet, da Italijani izredno veliko denarjev trošijo za vojaštvo ter stavijo ob vseh mejah velikanske trdnjave. — Nemški Bismark pozval je državni zbor in je sedaj mu tudi gosposka zbornica pritrdila, da opusti brezuspešno vojsko zoper sv. katoliško Cerkvu. — Angleži in Irce skušajo sedaj na dobrem porazumeti se; irski vodja Parnell je iz ječe izpuščen in vlada bode skrbela, da postanejo irski najemniki po rešitvi gruntov zemljiški posestniki; angleški grajščaki dobijo od vlade nekoliko odškodnine.

Za poduk in kratek čas.

Poezije.

Zložil S. Gregorčič.

Kakor po dolgej suši dobrodejen dež na žejne livade, tako zaželena prišla je ta prelepa knjiga našem slovstvu. Slavnoznaní „Zvonov“